

Fokozatosan javul a lakosság kereskedelmi ellátása A megyei tanács ülése

A kereskedelem egyre fontosabb szerepet tölt be az ország gazdasági életében. Szembetűnő volt az utóbbi években elért gyors javulás, és ennek tükrében, ha lehet, még élesebben észrevehetőek az elmaradás, a gyenge pontok. Erthető tehát, hogy minden fórumon egyre több szó esik a kereskedelemről. A Csongrád megyei tanács is erről a témáról tárgyalta tegnapi ülésén. A tanács tagjai elemezték a III. ötéves terv idején szerzett tapasztalatokat és megvitaták a IV. ötéves terv programjának a megye kereskedelmét érintő kérdéseit.

A tanácsülésen — melyet dr. Komócsin Mihály, a megyei tanács elnöke nyitott meg — részt vett Rózsa István, a megyei pártbizottság titkára, ott voltak a megye országgyűlési képviselői, a városi tanácsok és járási hivatalok vezető munkatársai, a kereskedelmi vállalatok vezetői. Jelen volt Sívó Tibor, a Belkereskedelmi Minisztérium kollégiumának tagja, a vendéglátó és kereskedelmi főosztály képviselője is. A napirend, a kereskedelemről szóló beszámoló előadója dr. Paczuk István elnökhelyettes volt.

A tanácsülés egyperces néma felállással adózott a nemrég autoserencsétlenség következtében elhunyt Nagy Sándor tanács- és végrehajtó bizottsági tag emlékének. Erdemeit jegyzőkönyvben rögzítették.

Fejlődés az elmúlt öt évben

Az eltelt öt év sok szempontból hozott jelentős változásokat az ország életében. A nemzeti jövedelem évente mintegy 7, a fogyasztási alap pedig 6 százalékkal nőtt. A lakosság reáljövedelmének emelkedése több mint 30 százalékkal volt. Ezért természetesen a kiskereskedelem forgalma is jelentősen nőtt. Az országos átlag 58, a Csongrád megyei 64 százalékkal. Az öt évet tekintve a forgalom leggyorsabban az utolsó esztendőben, 1970-ben emelkedett. Az átlagos, mintegy évi 10 százalékos növekedéssel szemben 14,9 százalékkal. Legnagyobb mértékben a vegyipar forgalma nőtt, melynek öt év alatt majdnem megkétszereződött. A második helyen az élelmiszerek forgalma áll, 69, a harmadikon a vendéglátásé 52 százalékkal. A ruházati cikkek forgalma viszont csupán 37 százalékkal nőtt. A megyei forgalom emelkedése

alatta is maradt egy százalékkal az országos növekedésnek. A növekedés adataihoz azonban ebben az esetben hozzá kell azt is tenni, hogy az egy lakosra jutó ruházati forgalom nálunk a legmagasabb az országban, még Budapestet is felülmúlja. Szegeden például 18 százalékkal többet költenek az emberek ruházatra, mint a fővárosban.

A kereskedelmi szektorok aránya is változott az öt éves terv idején. Az állami szektor részaránya fél százalékkal csökkent. Valamelyest kisebb lett a magán-szektor aránya is, 1-ről 0,8 százalékra esett. Viszont a szövetkezetek részvétele 32,4 százalékról 34,2-re emelkedett. Az állami szektoron belül a tanácsai kereskedelem részaránya csökkent nagyobb mértékben, főként a városrendezések során szükségessé vált szanalások miatt.

Az eszköz- és készletgazdálkodás gondjai

Az ellátás javítása szempontjából sok gondot okoz néhány gazdasági szabályo-

zó, főként azok, melyek az eszközgazdálkodást befolyásolják — emelték ki többen

hogy a kereskedelem saját erejéből nem képes a forgalom fejlődésének megfelelő ütemben fejleszteni hálózatát. Am a megyében így is sikerült az üzlethálózat fejlesztése révén behozni az országos átlaghoz viszonyított lemaradást. Csak hogy a hálózat még így is elmaradt a forgalomtól. Szegeden például 1970-ben egy négyzetméter eladottáért számítva 126 ezer forintos forgalma volt a ruházati kereskedelmnek, pedig az optimális 83 ezer lett volna. Magyarán egyharmadával kisebb az eladott nagysága a szükségesnél.

Főként Szegeden roppant kevés a szállodai hely. Kihasználásuk százszázalékos, tavaly a szezonban a városban megszállt vendégeknek csak 35 százaléka kapott helyet szállodában.

Miben várható előrelépés?

A negyedik ötéves terv időszakában nagy feladatok várnak a kereskedelemre. A megye és főként Szeged lakossága növekedésének, a jövedelmek emelkedésének megfelelően az öt év alatt várhatóan ismét az országos átlagot meghaladó lesz a kereskedelmi forgalom emelkedése. A tervek szerint az üzlethálózat bővítése révén a börti kereskedelemben öt év alatt 25 százalékkal, a vendéglátóiparban pedig 15 százalékkal csökken az egy

négyzetméter alapterületre jutó lakosok száma.

Sajnos, a szállodahiány megoldására nincs sok remény a negyedik ötéves tervben sem. Megkezdik ugyan Szegeden egy 140 ágas szálloda építését, de az csak csepp a tengerben. A város fejlesztési tervében szerepel egy 300 ágas szálloda és étterem építése, ám előelőre nincs rá vállalkozó, aki megépítse. Pedig a város a 65 milliós beruhásból 15 millió forintot magára vállalna.

Vita a kereskedelemről

A negyedik ötéves terv kereskedelmi célkitűzéseit tárgyaló dokumentum, melyet a végrehajtó bizottság állított össze, nagyon részletesen és alaposan elemezte a kereskedelem helyzetét, számolt vetve minden lényeges szemponttal, melyek a fejlődés alakulását meghatározhatják. A terv nem tehet csodákat, sok mindenre szükség van még, hogy valóra váljék. Am alaposága, az elemzésekben kifejezésre jutó tisztánlátás mindenképpen megnyugtató és biztató a jövő szempontjából.

Sokan megállapították, ezt a hozzászólók közül. A vitában jó néhány új szempont is felmerült. *Martonosi Andrásné* (Hódmezővásárhely) a külterületek kereskedelmi kultúrájának fejlesztését sürgette, *Regőczy István* (Szeged) a termelési és ellátási állandó bizottság nevében a gazdasági szabályozók gyakori változását kárhoztatta. *Dr. Máthé Ferenc* (Csongrád) a szakember-utánpótlás jobb megoldását sürgette, *dr. Petrik István*, a tanács pénzügyi osztályvezetője a tervgazdasági állandó bizottság nevében az áru-szerkezet alakulását és az idegenforgalom hatásait elemezte, valamint a kereskedelem intenzív fejlesztését szorgalmazta. *Kocsis Imre* (Makó) a szabályozóknak a készletezésre gyakorolt negatív hatásáról szót, *Nagy-*

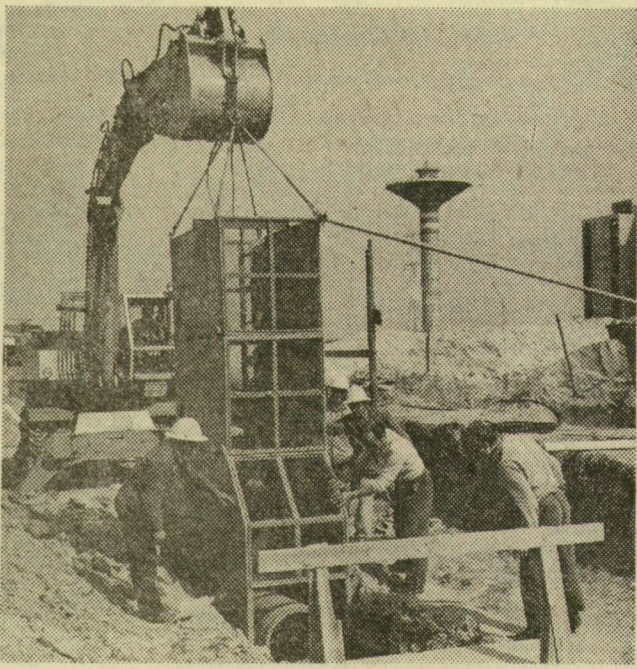
istók Sándor (Felgyő, Törmörkény) az egyenlőtlen elvétel megszüntetését sürgette, *Batka Julianna* (Makó) a szakmunkás- és középképzés problémáiról beszélt. *Reinholz András* (Nagylak, Magyarcsanak, Kírályhegyes), a határátelölhelyek kereskedelmi ellátásának gondjait, *dr. Telkes György* (Szeged) a ruházati cikkek minőségét, *Vecseri József* (Szentés) a kishatárforalom és az áruk viszonyát elemezte. *Lőkös Imre* (Hódmezővásárhely) a közgazdasági szabályozók hatásáról szót. *Sívó Tibor*, a Belkereskedelmi Minisztérium képviselője a beszámoló és a vita jelentősebb kérdéseire szót hozta. *Dr. Komócsin Mihály*, a tanácsok felelősségére hivatkozva a lakosság ellátása terén, elmondta, hogy növelni kell a városi és községi tanácsok hatáskörét, hogy a felelősöknek mért jogokat is megkapják.

Végezetül *dr. Paczuk István* elnökhelyettes foglalta össze a vitában elhangzottakat. A beszámolót és a vita összefoglalóját a megyei tanács elfogadta és utasította a jelentés készítőit, hogy az elhangzott javaslatokkal egészítsék ki a határozatokat. A tanács elismerését fejezte ki a jelentés készítőinek, egyúttal kötelezte őket arra, hogy további munkájukról számoljanak be.

Interpellációk

Dr. Paczuk István a távollévő *Rév István* csongrádi országgyűlési képviselő levelét olvasta fel, aki a város rossz hűseltatása miatt interpellált. *Balassi Pálné* (Kistelek) kihelyezett kereskedelmi iskolát kért a községnél, *Bodó Viola* (Bordány, Zombó) a Bordány-Zákányszék bekötő út építését sürgette, *Nagy Sándor* (Ásotthalom) a rendszeres kisvasúti közlekedés visszaállítását kérte, *Kocsis Szilveszter* (Szőreg) pedig a téglagyártás visszaszűnését

ellen emelt szót. *Nagyistók Sándor* (Felgyő) a Felgyő-Csongrád közti téli autóbusszforalom javítását kérte, *dr. Balázs Imre* (Maroslele) az Úttörő Tsz.—Maroslele közti új javítását sürgette, *Czibulya Mihályné* (Mártély, Derekyháza) a Vásárhely—Mártély közti út szélesítéséért emelt szót többek közt, *Rácz János* (Szentés) közlekedési problémákról beszélt, *dr. Czabarka János* (Nagymagocs, Árpáthalom) egy régebben fűrt kút felhasználására tett javaslatot.

Gyors csőfektetés Korszerű csőfektetési módszert dolgozott ki az Építéstudományi Intézet. A hagyományosnál háromszor gyorsabb fektetéshez egy árokásó vezérgép készíti a munkagödört, a csöveket a védőkósrához kapcsolva emeli be. Az illesztéseknél gumigyűrűvel illesztik a csöveket és két manipulátor segítségével vákuumos eljárással húzzák össze őket

Készül Kistelek új rendezési terve

Hat évvel ezelőtt készült egy ezer forintba kerül, a költséget a fejlesztési alap többéves bevételéből vagy megítéléséből tudják fedezni. A lakosság véleményét kérte ki a tanács az új lakásépítési terület kijelölésénél, s abban is, hova kerüljön a bölcsőde, a hűseldolgozó üzem, az ÁFOR vállalat üzemének töltőállomása. Indokoltnak látszik a község belterületén autóparkoló hely kijelölése is. El kell dönteni, hogy a megkezdett csatornaépítést milyen területen folytassák, hová kerüljön a művelődési otthon, s az új 8 termes iskola. Vásár- és piactér létesítése ugyancsak sürgető, ennek helyét is ki kell jelölni.

A tegnapi tanácsülésen nagyon sok életrevaló ötlet, jó elképzelés hangzott el. A lakosság igényeivel, elképzeléseivel egészül majd ki az új rendezési terv, mely Kistelek fejlődését megteremtő tényező lesz.

Az új rendezési terv, mely Kistelek fejlődését megteremtő tényező lesz.

vel a szalámigyártást és az olcsó diákcsémege termelését. A tejipar is arra készül, hogy az átlagot meghaladó ütemben emelje a tejtermékek, ízesített tejkeverékek, tejföl, étkezési túró termelését. A konzerviparon belül az ételhez és halkonzervek részaránya növekszik a leggyorsabban, a paprikafeldolgozó pedig licenc vásárlásával szándékozik bővíteni a levesporok és -kockák termelését és válasszékát. Megduplázzák a levesfélések mennyiségét, s a választék bővítésével is legalább tíz világszínvonalon álló levestermék készítenek, s ezzel szeretnék megteremteni az import levesporok egészséges hazai konkurenciáját.

Mivel az élelmiszeripari vállalatok termékeinek többsége fix, vagy maximáltszerűen tartozik, ezért áremeléssel nincs lehetőségük eredményüket javítani. Úgy is mondhatnánk, hogy az árpolitika rákényszeríti őket, hogy más úton és módon keressék a jövedelmezőbb gazdálkodást. A negyedik ötéves terv idején legjelentősebb fejlesztés a húsipari vállalatnál lesz. A Minisztertanács nemrégiben hagyta jóvá a 722 millió forint összegű szalámigyári fejlesztési programot. Ebből a pénzből az egész termelési folyamatokat modernizálják, hozzávetőlegesen megduplázzák a szalámi termelését, s az egész feldolgozó rendszerüket újraépítik. Ennek keretében a szegedi vágóhídon új szalámigyárat építenek, amelyben évente 510 vagon szalámit tudnak elkészíteni. Ezzel párhuzamosan a Maros utcai régi, elavult és korszerűtlen hentesüzem helyett ugyancsak a vágóhídon új, korszerű hűseldolgozó üzemot szándékoznak felépíteni, amelynek termelő kapacitása a jelenlegi 320 vagonnal szemben 520 vagon lesz. Ugyancsak a beruházási program során teljes átépítésre kerül a szegedi vágóhíd is, korszerű vá-

gónalakkal, új, folyamatos zsírgyártó- és csomagolóberendezéssel, gyors előhűtőkkel és az egész komplexum üzemeltetéséhez szükséges megfelelő kapacitású víz- és csatornahálózat, energiaszolgáltató-berendezésekkel, az igényeket kielégítő úthálózattal és korszerű szociális épülettel. A leendő új üzem modernségét jelzi, hogy a sertés vágóvonal kapacitása nyolc óra alatt 1600 darab, a marha vágóvonalé pedig 240 darab lesz.

A húsipar további fejlődéséhez tartozik a szegedi sertéshizlalda felépítése és a hódmezővásárhelyi vágóhíd korszerűsítése és átalakítása. A hízallda kitélepítése már megkezdődött, s a szegedi halgazdaság szomszédságában a budapesti vasútvonal dorosmai oldalán épülő új hízallda jövő év végére elkészül. A 80 millió forintba kerülő hízalldából évente 22 ezer darab hízott sertést szállíthatnak a feldolgozóiparnak.

Visszatérve a hatékonysághoz: a negyedik ötéves terv előirányozza, hogy az ipari termelés növekedését 75–80 százalékban a munkatermelékenység növelésével kell biztosítani. Ezekintetben nincs különösebb eltérés a szegedi élelmiszeripari vállalatok tervei és a központi elképzelések között. A húsipar 81, a tejipar 70, a konzervgyár 84, a paprikafeldolgozó pedig 77 százalékban a termelékenység javításával kívánja elősegíteni termelésének növekedését. Mivel az élelmiszeripari vállalatok csak minimális értékű — évente 1–2 százalékos — létszámnövekedéssel számolnak, így jelentős mértékű termelés-emelkedésben az intenzív fejlődés tükröződik. Amint a beruházási számokból is látható, a termelékenység-növekedés az újjaépítés és a modernizálás, valamint az ehhez kapcsolódó munkaszervezés következtében valósul meg. A tejiparban például a gé-

pesítés fokozásával, polipack gépek beállításával igyekeznek a termelékenységüket növelni.

Az élelmiszeriparban dolgozó emberek helyzete is tovább javul ebben a tervidőszakban. Fontos ez azért is, mivel a húsipar kivételével a többi vállalatnál a foglalkoztatottak között igen nagy a nők és a fiatalok száma. Az elmúlt tervidőszakban például 26 százalékkal emelkedtek az átlagkeresetek a szegedi élelmiszeripari vállalatoknál. A következő évek során — kivéve a tejipart — szintén a népgazdasági átlagot meghaladó bérszínvonal-növekedést terveznek. A húsipar 25, a konzervipar 27, a paprikafeldolgozó ipar 30 százalékkal kívánja javítani dolgozóinak jövedelmét 1976-ig. Így az itt dolgozó emberek évi bére 25–30 ezer forint között alakulhat. Ilyen szép béremelés valószínűleg jelentősen megerősíti fogja a ma még meglevő fluktuációt, s lehetőséget ad egy jobb bérpolitika kialakítására, a differenciáltság fokozására.

AZT IS MEGÁLLAPITOTTA a városi párt-végrehajtóbizottság legutóbbi ülésén, hogy a pártalapszervezetek jelentős segítséget adtak a vállalatok gazdaságpolitikai célkitűzéseinek meghatározásához, s munkájuk arra irányult, hogy a gazdaság-vezetés olyan fejlesztési tervet dolgozzon ki, amely összhangban a negyedik ötéves terv célkitűzéseivel elősegíti a társadalmi érdekek megvalósulását, végső soron a szocializmus építésének magasabb szinten való folytatását. A szegedi városi pártbizottság és az élelmiszeripari vállalatoknál dolgozó párttagok fokozottan figyelmelemmel kísérik és segítik fogják minden célkitűzés megvalósulását, különösen azt a nagyarányú fejlesztést, amelyet a húsipar kíván végrehajtani ebben a tervciklusban.

G. I.